



Број/Број: 04/03,-05-530/08  
Сарајево/Sarajevo, 26. 02. 2009.

**ИЗВЈЕШТАЈ**  
**СА ЗИМСКОГ ЗАСЈЕДАЊА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ ОЕБС-а**  
**Беч, 19. и 20. фебруар 2009. године**

У Бечу је 19. и 20. фебруара 2009. године одржано 8. зимско засједање Парламентарне скупштине ОЕБС-а на којем је учествовала и Делегација Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у Парламентарној скупштини ОЕБС-а: Бранко Зрно, председавајући Делегације, Шемсудин Мехмедовић, први замјеник председавајућег Делегације, Драго Љубичић, други замјеник председавајућег Делегације, и Јелена Рајаковић, секретар Делегације.

Засједање је одржано према усвојеном дневном реду без измјена и допуна уз учешће 250 парламентарца из 56 земаља чланица ПСОЕБС-а.

Ово засједање протекло је у знаку расправе о предлогу председника Русије Дмитрија Медведева и председника Француске Николе Саркозија у вези са измјенама безбједносне структуре у Европи.

Скуп је почео засједањем **Сталног комитета**. Након извјештаја председавајућег, финансијског директора и генералног секретара ПСОЕБС-а о активностима ПСОЕБС-а у протеклој години, разматран је успјех посматрачких мисија чланова ПСОЕБС-а у 2008. години (чланови Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у, током 2008. године, учествовали су у надгледању избора у Србији и Македонији).

Закључено је да је ПСОЕБС веома поносан на улогу коју има у у надгледању избора посљедњих неколико година, те да је дао велики допринос развоју демократије у овој области.

На овом састанку разматрани су и извјештаји о припремама за Годишње засједање ПСОЕБС-а (Вилнус, Литванија 29. 06 - 03. 07. 2009) и за јесење састанке ПСОЕБС-а (Атина, Грчка, 9 - 12. 10. 2009).

Услиједило је **заједничко засједање три комитета**. Присутнима су се обратили председник Националног вијећа Парламента Аустрије Барбара Прамер, председавајући Парламентарне скупштине НАТО-а Џон Танер, председавајући Парламентарне скупштине ОЕБС-а Жоао Соареш и председавајућа ОЕБС-а, министар иностраних послова Грчке Дора Бакојанис.

У уводном обраћању, председавајући ПСОЕБС-а, Жоао Соареш, нагласио је спремност ОЕБС-а да се суочи са новим изазовима.

Он је истакао да је ОЕБС посебна врста организације и да је њена највећа снага управо у њеној способности прилагођавања реалности, изразивши притом бојазан да је дио те флексибилности у

ОЕБС-у изгубљена те да зато парламентарци унутар Парламентарне скупштине те организације морају одржати ОЕБС као дјелотворан форум за дијалог.

Он је изразио жаљење што ОЕБС-у и даље недостаје транспарентност, сматрајући да састанци ОЕБС-а треба да буду отворени те да правило консензуса треба да буде усклађено.

Предсједавајући Соареш нагласио је да ће Парламентарна скупштина ОЕБС-а наставити да учествује у међународним посматрачким мисијама у свијету, што ће бити њена главна активност у наредном периоду.

Предсједавајућа ОЕБС-а Дора Бакојанис изнијела је спремност Атине да организује састанке на свим нивоим с циљем даљег дијалога о безбједносној структури у Европи.

Истакла је да је преваљен дуг пут од хладног рата до данас, међутим посао није завршен будући да поједине државе чланице ОЕБС-а још увијек нису превладале проблеме подјела у Европи.

Госпођа Бакојанис осврнула се и на Мисију ОЕБС-а у Грузији и питање продужења мандата војним посматрачима.

Након заједничке сесије одржан је састанак **Комитета за политичка питања и безбједност**. Презентована је Декларација из Астане (усвојена на Годишњем засједању ПСОЕБС-а у Астани, јули 2008), која се састоји од резолуција које су усвојила три комитета.

Такође су делегиране теме које ће бити разматране на наредном годишњем засједњу (Виљнус, јули 2009).

Чланови овог комитета расправљали су о измјени Споразума о конвенционалном наоружању (Русија је обуставила примјену Споразума у децембру 2007. године, захтијевајући прилагођавање документа ситуацији насталој након проширења НАТО-а. САД су дуго одбијале сваку измјену Споразума).

На састанку **Комитета за економске послове, науку, технологију и животну средину** разматране су препоруке из Декларације из Астане које се односе на питања климатских промјена те поново позване земље које још нису потписале Споразум из Кјота да то учине.

Проблем климатских промјена овдје је дефинисан као безбједносно питање, а државе чланице позване су да се супротставе даљим промјенама рационалнијим коришћењем енергетских извора, уз веће улагање напора приликом управљања водама и отпадним материјама.

Расправа је вођена и о проблему слободне трговине, с акцентом на трговину између Сјеверне Америке и Европе, те у подручју Медитерана, уз препоруку да се појачају настојања на побољшавању стања у процесу међународног ослобађања од дугова.

На састанку **Комитета за демократију, људска права и хуманитарна питања** разматране су: Резолуција о борби против сексуалног искоришћавања дјете, Резолуција о борби против злостављања жена, Резолуција о борби против антисемитизма, посебно у медијима и вискошколским установама, уз бројне препоруке за већу транспарентност рада ОЕБС-а на овим питањима и дозвољавање приступа затвореним политичким и историјским архивама.

Током засједања покренуто је и неколико националних иницијатива.

Делегација Србије затражила је повратак институције омбудсмена на Косову. Шеф Делегације Србије, Сузана Грубјешкић, рекла је да се од шефа Мисије ОЕБС-а на Косову Вернера Алмхофера очекује да поднесе конкретан извјештај о раду Мисије ОЕБС-а на Косову и о томе шта се чини на заштити људских права неалбанског становништва.

На овом састанку подржани су закључци из Астане, а према којима би Парламентарна скупштина ОЕБС-а требало да преузме водећу улогу у међународним посматрачким мисијама.

Другог дана засједања ПСОЕБС-а одржана је расправа о предлогу председника Русије Дмитрија Медведева и председника Француске Николе Саркозија у вези са измјенама безбједносне структуре у Европи.

Уводна излагања имали су Александар В. Грушко, замјеник министра иностраних послова Русије, и Вероник Бујон-Баре, замјеник председавајућег Генералног директората за политичка и безбједносна питања Министарства за спољне и европске послове Француске.

**Александар Грушко** истакао је да расте незадовољство у вези са безбједносном ситуацијом у евроатлантском региону, нагласивши како је криза на Кавказу још једном потврдила колико је неефикасна постојећа безбједносна архитектура за одржавање мира и стабилности у Европи.

Ни међународни инструменти нити било која међународна организација нису могли да спријече трагична догађања у том региону.

Такве структуре као што су ЕУ, НАТО, Заједница независних држава, или CSTO, због своје институционалне природе, питањима безбједности баве се независно једна од друге.

Њихови програми и активности нису координирани и ријетко се преплићу.

Сарадња у вези са конкретним проблемима није успостављена због идеолошких разлика. Он је додао да су многи руски предлози који су имали практичну сврху у погледу сарадње између НАТО-а и CSTO-а у вези с питањем Авганистана остали без подршке.

Грушко је истакао да се о тако важним питањима, као што је нпр. антиракетна одбрана, а која су у интересу цијеле Европе, одлуке доносе једнострано и постају предмет "локалних" билатералних споразума. Друге земље ово с правом сматрају стратешком опасношћу. Планови НАТО-а за ширење на исток представљају застарјелу логику очувања личне безбједности. Не водећи рачуна о о безбједности других, НАТО постаје дио проблема, а не дио рјешења.

Хитна обавеза ратификације адаптираног Уговора о конвенционалним оружаним снагама у Европи (уговор ЦФЕ; односи се на намјеру инсталирања одбрамбеног штита у Пољској и Чешкој) и даље је само залагање на папиру.

Питања везана за територијални интегритет европских држава сваки пут се различито тумаче.

Због оваквих и сличних проблема, нагласио је Грушко, иницијатива коју је предложио председник Русије Медведев, а која се односи на склапање уговора о Европској безбједности, представља попуњавање дефицита расположивих међународноправних инструмената, а с циљем проналажења обострано прихватљивог рјешења за побољшање безбједности.

Замјеник министра иностраних послова Русије рекао је да руски предлози немају скривена значења, већ су резултат жеље за наставком враћања изгубљеног повјерења.

Споразум Медведв-Саркози предлаже правно обавезујуће принципе раније утврђених међудржавних односа, изразу инструмената и механизма за практичну примјену тих принципа, обнову и развој режима контроле наоружања, усаглашавање јединствених критеријума и механизма за спречавање сукоба и рјешење конфликта мирним путем, и на крају, нови квалитет у сарадњи против глобалних пријетњи безбједности.

Грушко је истакао да је свјестан да постоје сумње у погледу намјера Русије и да неки тај споразум тумаче као намјеру да се поткопа утицај НАТО-а и ОЕБС-а, а утицај САД-а и Канаде удаљи из Европе.

Закључио је да се такви страхови темеље на прошлости те да прилагођавање паневропске безбједносне архитектуре савременим захтјевима не смије бити талац застарјелих стереотипа.

**Вероник Бујон-Баре** навела је два проблема која се односе на безбједносну слику у Европи: Криза повјерења током рата у Грузији, гдје су ЕУ, ОЕБС и УН зауставили насиље и поставили услове за рјешење и регулисање конфликта. Ипак, употреба војне силе, као и једнострано признавање Јужне Осетије и Абхазије, што је у супротности са међународним правом, изазвали су озбиљну кризу повјерења у Русију. С друге стране, руско-украјинска криза у вези са гасом током зиме 2009. појачала је осјећај несигурности на континенту.

Она је нагласила да ће будућности европске безбједности зависити од способности да се заједно одупремо глобалним пријетњама.

Доба хладног рата је завршено, данас више не постоје два супротстављена блока, тако да заједно са Русијом морамо градити безбједно подручје.

Због тога Француска сматра да је врло битно вратити повјерење и заједно радити на безбједносним питањима у Европи.

У љето 2008. године, предсједник Дмитри Медведев изнио је предлоге о европској безбједности. Предсједник Саркози више пута је изнио став Француске о тим питањима. Говорећи о приступу Француске том споразуму, навела је да свака расправа о обнови безбједности на европском континенту мора бити усклађена са принципима на којима се европска безбједност заснива: трансатлантске везе, очување постојећих институција (НАТО; ОЕБС; ЕУ), свеобухватан преглед безбједности, укључујући војну и политичку димензију, људски и еколошки принцип, те поштовање Хелсиншког завршног акта, а посебно поштовање територијалног интегритета, рјешавању сукоба мирним путем и право слободног избора савеза и безбједносних аранжмана.

Он је нагласила да је систем конвенционалних снага у Европи камен темељац за безбједносну архитектуру, те да представља незамјењив инструмент за јачање повјерења и безбједности у Европи.

Након изношења различитих ставова о овом питању, закључено је да је неопходно наставити разговарати о овој теми с циљем очувања заједничке безбједности у Европи.

Наглашено је и да Парламентарна скупштина ОЕБС-а треба да обрати посебну пажњу на Уговор о конвенционалним оружаним снагама у Европи и насталу ситуацију те да испита могућност очувања безбједности у складу са јединственим циљем – редукацијом оружја у постхладноратовској Европи.

Извјештај припремила

секретар Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у  
Јелена Рајаковић

Доставити:

- Колегијуму Представничког дома
- Колегијуму Дома народа
- Комисији за спољне послове Представничког дома
- Комисији за спољну и трговинску политику Дома народа
- Члановима Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у

Копија: Министарство иностраних послова БиХ

**\*Извјештај одобрио г. Бранко Зрно, предсједавајући Сталне делегације ПС БиХ у ОСЦЕ ПА.**